

Paměti našeho rodu z Volyně.

Pradědeček Parpel se narodil v Čechách v obci Žižkov u Loun. V Čechách nebyla práce, a proto někteří Češi šli do Ameriky a jiní do Ruska. A tak se stalo, že náš pradědeček dostal pozvání od ruského šlechtice, aby naučil tamější lid pěstovat chmel. Dostal pozemek u Dubna ve vesničce Vrba a tam začal pěstovat chmel.

Prababička rozená Petrovičová z Rožmitálu na Příbramsku se jako šestiletá dostala s rodiči do Ruska. S mým pradědečkem měli šest synů. Jedním z nich byl můj děda František. Pět sourozenců žilo na Klištiše včetně dědy Františka. Nejstarší Václav žil ve Vrbě. Prababička žila střídavě u synů na Klištiše až do odjezdu zpět do své vlasti do Čech. Zemřela v roce 1947 v Očihově u Podbořan.

Můj otec Václav Uhlíř se narodil v roce 1905 v Satyjevě u Dubna. Maminka se narodila v roce 1912 jako první dítě rodičům Parpelovým. Babička, rozená Lajnerová, pocházela ze Sedmidub u Dubna z pěti sourozenců. Maminka byla první dítě babičky a dědy Parpelových. Už jako malá musela doma hodně pomáhat. Pásla krávy a podobně. Jednou na pastvě s dalšími dětmi našli malou, právě narozenou holčičku. Naše babička se dítěte ujala a dala jí jméno Anna. Vychovali ji jako vlastní. Chodila do školy a pak ji dali vyučit na švadlenou. Naše maminka takové štěstí neměla. Protože byla nejstarší, tak musela pomáhat, a proto ji neposílali ani do školy. Po mamince se narodil Václav, potom Liduška – ta zemřela, když jí bylo půl roku. Poslední se narodila Libuška. Moje maminka se jmenovala Helena. Celé svoje dětství i mládí musela doma tvrdě pracovat, protože byla nejstarší. Když jí bylo devatenáct let, tak ji provdali za Václava Uhlíře. Ten byl o sedm let starší a pocházel ze Satyjeva. To bylo asi 25 km od Kliščichy. Můj tatínek byl vyučený kovářem a byl velmi pracovitý. Když se přistěhoval na Kliščichu, tak bydlel nějaký čas u babičky a dědy. Táta se velmi snažil. Rychle postavil malý baráček, spíš to byla taková chaloupka. Byla tam síň, komora, malá kuchyňka, kde byla postavená kamna a na ně byla napojená pec, kde se pekli chléb. Pak byla větší světnice, kde se spalo. Potom přistavěl chlév, kde jsme měli jednu krávu, prase a slepice. U chaloupky jsme měli jeden hektar pole, což bylo velmi málo na živobytí. Ale jelikož byl táta dobrý kovář, tak se to rozneslo po celém širém okolí. A tak k němu jezdili lidé z okolních vesnic. Táta měl kovárnu u dědy na dvoře, protože ji postavil dříve než barák. 20.2. v roce 1933 se jím narodil první syn Jaroslav. Za dva roky - 15.2.1935 - se narodil druhý syn Josef a já jsem se narodila dne 19.2.1937 jako třetí dítě a dali mně jméno Marie.

Naše vesnice byla většinou česká, ale bylo tam několik rodin ukrajinských a polských. Táta měl práce hodně, a proto se nám poměrně dobře žilo. Lidé mu za práci dobře platili a ti, kteří neměli peníze, vozili různé produkty – maso, máslo, mouku aj. Práce měl tolik, že měl i učně. Když práci nestíhal, tak si brával do kovárny i nejstaršího syna – šestiletého Jarouška, kterému říkali Jiřík. Foukal v kovárně měchy. Jiříka si táta bral s sebou, když jel s koňmi do Dubna pro materiál. Koně tátovi půjčoval děda. Mně byly tehdy dva roky, tak si toho moc nepamatuju. Vzpomínám si ale na některé zážitky – jak mě táta choval a dával si mě na ramena. Když přijel z Dubna, tak nám přivezl cucavé bonbóny a také pamatuji na slanečky. To byly moje poslední vzpomínky na tátu. V roce 1939 musel jít můj táta na vojenské cvičení, to

mi byly dva roky. Matně si vzpomínám, že máma nás nechala vyfotit spolu s ní a tu fotografii mu poslala. On ještě odepsal, že fotku dostal, ale více se mámě neozval. Ona totiž v roce 1939 na podzim vypukla válka a táta musel narukovat do polské armády, protože v tu dobu tam vládli Poláci. V tu dobu nám nastaly nejhorší chvíle našeho života. Táta se domů nevrátil. Jestli někde padl, nebo se dostal do zajetí, to se máma nikdy nedozvěděla. Tím pádem jsme přišli o veškeré živobytí, co nám táta zajišťoval. Lidé, pro které dělal, mu zůstali hodně dlužní, ale nikdo nic mámě nedal. Naše máma byla zoufalá, ale přitom statečná. Musela chodit v létě po sedlácích, tam těžce pracovala. Ale oni jí platili až na podzim a velmi málo. Dávali jí naturálie, to znamená obilí, brambory. Nás hlídala babička. Ta nám také dávala najíst. Hodně jsme babičce pomáhali, ona byla výborná kuchařka. Jednou nám dala mlít vařené brambory na knedlíky. Nejstarší bráška točil klikou a mně řekl, abych dávala brambory do mašinky. Byla to mašinka velká (řeznická), tak se stalo, že můj prostřední prst na pravé ruce zůstal v mašince. Mně byly asi čtyři roky a bráškově bylo osm let. Vzpomínám si, že to byla hrozná bolest. Už si nevzpomínám, co mi na to babička dala (ona měla všechny bylinky). Za chvíli jsem usnula. K lékaři se mnou nikdo nešel, neměli jsme peníze a byla válka. Když přišla maminka z pole domů, tak se zhrozila, ale nemohla nic dělat. Byla ráda, že nás babička hlídá a dá nám najíst.

Naší tetu Annu (říkali jsme jí Nanyňka) provdali za Josefa Cibulského, který pracoval na vzdáleném statku. Teta se odstěhovala za ním. Další, kdo k nám patřil skoro jako člen rodiny, byla Věruška Uhlířová – moje sestřenka. Její táta a můj byli vlastní bratři. Věruška se narodila v roce 1922 Satyově, odkud pocházel i můj táta. Věra byla jedináček. Její táta přišel o nohu v první světové válce. Když bylo Věře asi jedenáct let, tak jí zemřel táta. Asi za rok jí zemřela i maminka. To jí bylo asi dvanáct let. Ujala se jí babička Uhlířová. Bylo to pro ni nejhorší období. Pochopitelně se jí moc stýskalo. V duchu záviděla těm, kdo měli sourozence. Jednou chodila sama venku a nahlížela tam, kde měli hodně dětí a přála si být mezi nimi. Bylo to ten den, když jí zemřel v Dubně v nemocnici tatínek a maminka pro něj jela se sousedem. Přivezli ho v noci domů na voze.

Potom jsme v roce 1947 odjeli všichni do Čech. Jeli jsme v nákladních vagónech. V jednom vagóně byli čtyři rodiny. Topilo se v jednom malém bubínku. Všichni jsme leželi na zemi – jedenáct lidí. Krávy jsme vezli s sebou – ty byli v jiném vagónu, kde bylo pro ně i seno. Dojit jsme museli chodit, když vlak zastavil. Jeli jsme 14 dní. Byl začátek února. Pak nás přivezli do Žatce – do lágru. Tam jsme byli 14 dní a odtamtud jsme každý hledal místo na bydlení. My jsme jeli do Sosně. Pamatuju si, že jsme v Blatně přestupovali. Neměli jsme co jíst, a tak nám dávali lidé, kteří dělali na nádraží, chleba a svoje svačiny. Pak jsme přijeli do Jesenice. Tam na nás čekal statkář s koňmi a vozem, na který naložili všechny věci. My jsme museli jít pěšky s krávama. Já už jsem nemohla, tak mě posadili na krávu. Byla to hrozná cesta – 6 km a mráz 30 stupňů. V Sosni na nás čekal strejda Parpel a strejda Cibulský. Ti měli zabrány baráky po Němcích. Ale my s mámou jsme neměli nic. Tak máma nakonec dostala popraskaný barák – tam jsme se usadili. Dostali jsme ještě krávu po Němcích. Nebylo čím topit. Pak konečně mamince přiznali důchod a nám sirotčí důchod. Na Volyni jí nedali nic. Tam jí řekli, že kdoví,

kde táta je. Jestli není někde u banderovců. Když máma dostala první peníze, tak nás nejdříve oblékla a obula. Potom koupila ještě jednu krávu a klukům kolo. Do školy jsme chodili v Sosni. Neuměli jsme česky psát a číst, protože na Volyni jsme chodili do ukrajinské školy. Tady jsme měli dobrou učitelku, hodně nás naučila, V Sosni jsme chodili do školy 3 měsíce a pak ještě jeden rok. Potom jsme šli do školy do Jesenice. Hospodařili jsme sami bez táty. Máma to zvládala statečně až do roku 1952, když bylo na Sosni založeno družstvo. Naše máma se po druhé vdala a se svým novým manželem měla tři kluky. Jenomže její manžel byl hrozný lenoch a máma dělala na něj. Já jsem dodělala školu v Jesenici a chtěla jsem se jít něco učit. Jenomže mi řekli, že když máma dělá v družstvu, tak jediné zůstat tam, anebo jít na zemědělskou školu. Tak jsem šla na zemědělkou, ale ta byla až v Plané u Mariánských Lázní. Tak jsem tam jezdila, pak jsem mohla dělat zootechničku.

Když jsem se vdala, tak jsme s manželem jeli na Slovensko na Duklu, kde byli za války největší boje. Hledali jsme jméno mého táty, ale nikde jsme ho nenašli. Na Dukle jsou tisíce hrobů. Jsou tam velké desky a na nich jsou jména padlých.

